

Vreme: 09.07.2026 20:57

Medij: slobodnaevropa.org

Link: <https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-eu-evropski-parlament-rezolucija-klaster/33800212.html>

Autori: Jovana Krstić

Teme: Evropska komisija

Naslov: Uprkos podršci Brisela, Srbija i dalje bez napretka na putu ka EU: Kako dalje?

9036

U jednom danu dve loše vesti za evropski put Srbije - Evropski parlament usvojio je 8. juna jednu od najoštrijih rezolucija, a nije postignut ni konsenzus među državama članicama da se otvori Klaster 3.

Za Evropsku komisiju spremna za otvaranje novog klastera, za Evropski parlament zemlja koja beleži eroziju demokratskih standarda i destabilizujući uticaj na region. U nedelji važnoj za proces evropskih integracija Srbije, stigli su disonantni tonovi od nekih od ključnih tela Evropske Unije. Evropski parlament (EP) usvojio je Rezoluciju kojoj je cenjeno da Srbija nazaduje u oblasti vladavine prava, demokratije i usklađivanja sa zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom EU. Evroposlanica iz Slovenije Irena Jovova za RSE napominje da taj dokument nije protiv Srbije i njenih građana, već još jedna opomena vlastima. "Ona je poruka da evropska budućnost Srbije zavisi od istinskih reformi, a ne od političkih kompromisa", naglasila je. Istovremeno, predsednica skupštinskog Odbora za evropske integracije Srbije Elvira Kovač ocenjuje da je "ovo možda najkritičnija Rezolucija o Srbiji do sada", ali ima i primedbu. "Naravno da određene kritike stoje, ali kako bi tekst bio objektivan i izbalansiran mislim da je trebalo priznati to što je do sada urađeno ili izazove kojih neke stvari nisu završene", ocenila je. Paralelno sa glasanjem o Rezoluciji, odlučivalo se i o otvaranju Klastera 3 u pregovorima sa Srbijom. Iako je Evropska komisija (EK) pozivala na to, među državama članicama nije bilo konsenzusa za to da Srbija napravi korak bliže ka EU. "Evropska komisija nastavlja da gura Srbiju napred, a poslanici Evropskog parlamenta i, što je još važnije, države članice nastavljaju da se tome suprotstavljaju, ističe za RSE Tobi Vogel iz međunarodnog nevladinog Centra za politiku demokratizacije iz Brisela. "Postoji snažan osećaj među mnogim članicama da Srbija nazaduje ili da u najmanju ruku nije učinila dovoljno da bi opravdala otvaranje novih klastera", dodaje. Od 2021. Srbija nije otvorila nijedno poglavlje u pregovorima sa EU. Predsednik Srbije Aleksandar Vučić ne smatra da je država uradila sve što se od nje očekivalo. Ipak, kaže da je nepostojanje konsenzusa da se odobri otvaranje Klastera za njega "očekivano". "Najviše me pogađa što su naši ljudi radili vredno i uradili su sve što Evropska komisija traži. Pokazali smo da imamo kapacitet da sprovedemo reforme brzo. Ali, ne možemo da promenimo političku volju", rekao je Vučić gostujući 8. jula na Radio-televiziji Srbije (RTS). Iz Vlade Srbije i ministarstva zaduženog za evrointegracije Srbije, nisu odgovorili na upit RSE za komentar. Nakon vesti da Klaster neće biti otvoren, predsednik Srbije je izjavio da je Beograd dobro razumeo poruku Brisela. "Ne ljutimo se, to su naši partneri, vi želite neke druge ljude, sve je to u redu. Ponavljam, imam određenu vrstu nade, zahvalan sam Ursuli (Fon der Lajen) i Antoniju Kostu (predsednik Evropskog Saveta)" "Oni su uložili napor, čak se i borili za Srbiju", rekao je Aleksandar Vučić. Komisija je planirala da 14. jula nastavi pristupne pregovore sa Srbijom. Reč je o takozvanom "super-utorku", kada će nekoliko država kandidata napraviti novi korak u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Države koje su se tome usprotivile izrazile su zabrinutost zbog stanja vladavine prava, demokratije i medijskih sloboda, kao i zbog neusklađivanja Srbije sa sankcijama Evropske unije protiv Rusije. Evropska komisija u non-pejperu, objavljenom u maju, ocenila je da u gotovo svim tim oblastima nije bilo značajnijeg napretka. Ipak, u najnovijoj preporuci zaključila je da je ukupni bilans reformi dovoljan za otvaranje Klastera 3. Analitičar Tobi Vogel ukazuje na to da po pitanju Srbije postoji podela u Evropskoj komisiji. "Postoji i podela između predsednice Komisije Ursule fon der Lajen, koja je veoma bliska Vučićeva saveznica, i komesara za proširenje, koji je mnogo kritičniji prema

Vreme: 09.07.2026 20:57

Medij: slobodnaevropa.org

Link: <https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-eu-evropski-parlament-rezolucija-klaster/33800212.html>

Autori: Jovana Krstić

Teme: Evropska komisija

Naslov: Uprkos podršci Brisela, Srbija i dalje bez napretka na putu ka EU: Kako dalje?

Vučiću i koji razume igru koju on vodi, ali nema kontrolu nad određenim delovima politike prema Srbiji", ocenio je. I u samoj Rezoluciji je izraženo žaljenje što ključne obaveze Srbije za otvaranje Klastera 3, uglavnom nisu ispunjene. Evroposlanica Irina Joveva ističe da nijedna od primedbi i preporuka iznetih u Rezoluciji EP "nije od juče". "Evropski parlament godinama upozorava na iste probleme - od vladavine prava i slobode medija do funkcionisanja demokratskih institucija", kazala je. "To znači da vlasti u Srbiji veoma dobro znaju šta se od njih očekuje. Pitanje više ni nije da li znaju, već da li žele da sprovedu reforme koje godinama obećavaju", dodaje. Poslanici Evropskog parlamenta Rezoluciju su usvojili sa 468 glasova za, 116 protiv, dok je 79 poslanika bilo uzdržano. Rezolucije Evropskog parlamenta nisu pravno niti politički obavezujuće za države članice EU i evropske institucije. Evropski parlament je od početka pristupnih pregovora sa Srbijom usvojio više rezolucija u kojima je pozivao Beograd na reforme u oblasti vladavine prava, demokratije i usklađivanja sa spoljnom politikom EU. Poslednjih godina vlasti u Srbiji, uglavnom, su odbacivale kritike sadržane u tim dokumentima, uz optužbe da su rezolucije neobjektivne i politički motivisane. Predsednica Odbora za evrointegracije Elvira Kovač smatra da bi vlasti u Beogradu trebalo više pažnje da posvete saradnji sa evroposlanicima kako bi se popravila slika koju većina u EP ima o Srbiji. "Umesto da radimo sa njima i pokušamo im objasnimo složenost situacije i zašto neke stvari ne odrađujemo do kraja ili na vreme, mi njih ignorišemo. Ili čak jedni druge napadamo. Mislim da to nije dobro", kazala je. Kovač podseća na dolazak delegacije Odbora za spoljne poslove Evropskog parlamenta (AFET) u Srbiju u januaru u okviru posebne misije za utvrđivanje činjenica. Dolazak misije zatražen je rezolucijom EP o Srbiji iz oktobra 2025. zbog zabrinutosti oko stanja demokratije, pritisaka na antivladine demonstrante, akademsku zajednicu i javni sektor. Međutim, to nije naišlo na odobravanje dela vlasti u Beogradu, koji su tvrdili da delegacija dolazi "nepozvana". "Ja sam tada primila tu delegaciju, razgovarala sa svima i ja mislim da možda nije najbolji način kako su oni ovde bili primljeni. Od tada stalno čujem kritike da se ne poštuju dovoljno evroparlamentaci", komentariše Elvira Kovač. Evropski parlament Rezolucijom poziva Komisiju da doslednije štiti osnovne vrednosti EU koristeći jasniji jezik prema Srbiji i otvoreno ukazujući na njene ozbiljne nedostatke, izostanak napretka i nazadovanje. Traži se i da se svako ozbiljnije nazadovanje odrazi na obim i intenzitet pretprijetne finansijske pomoći. Irina Joveva ukazuje da od sprovođenja reformi zavisi i pristup sredstvima iz Plana rasta - finansijskom programu podrške EU državama Zapadnog Balkana, dogovorenom 2023. godine sa ciljem ubrzanja njihovog priključenja Uniji. "Ako zbog neispunjenih obaveza ta sredstva budu trajno blokirana ili preusmerena drugim državama, najveću cenu platiće upravo oni kojima su namenjena - građanke i građani Srbije", kazala je. Analitičar Tobi Vogel za RSE kaže da je "jasno" da u slučaju Srbije pristup EU ne daje očekivane rezultate. "A to su duboke reforme - naročito u oblasti vladavine prava i demokratskih standarda". "EU bi morala da razmisli šta još može da uradi. Kako da na neki način produbi politički angažman, a da pritom ne nagrađuje Vučića. EU mora da bude mnogo odlučnija prema Vučiću. A ona nerado to čini", kazao je Vogel. U Evropskom parlamentu je 7. jula održana rasprava tokom koje je evropska komesarka Marta Kos obrazložila preporuku EK za otvaranje novog klastera sa Srbijom. Tada je poručila da se ne sme dozvoliti da zemlja zaostane u procesu evropskih integracija dok ostali kandidati napreduju. Većina poslanika koji su učestvovali u raspravi usprotivila se takvom stavu. Istovremeno, i sam Vučić je izjavio da ne veruje da će Srbija u skorije vreme postati članica EU. Vlasti u Srbiji članstvo u Evropskoj uniji deklarativno postavljaju kao svoj strateški cilj. Međutim, poslednjih godina nije napravljen "opipljiv" napredak na tom putu. "Ako vlast zaista smatra da je članstvo u Evropskoj uniji njen strateški cilj, krajnje je vreme da se pređe sa obećanja na konkretne rezultate", kazala je evroposlanica Irina Joveva. "Bez stvarnog napretka u oblasti vladavine prava, slobode medija i demokratskih standarda neće biti ni napretka u procesu pristupanja Evropskoj uniji", dodala je. I Tobi Vogel napominje da je dalji napredak u integracijama isključivo u rukama vlasti u Srbiji. "Sve ovo je u potpunosti pod kontrolom Vučića. Ako on želi da nastavi proces evropskih integracija, on to može da uradi. Ne mislim da je to u njegovom interesu. Mislim da mu je veoma prijatno tamo gde se trenutno nalazi", smatra. Srbija je 2021. otvorila prva dva klastera, odnosno seta poglavlja. Do sada su otvorena 22 poglavlja u pregovorima od ukupno 35. Privremeno su zatvorena samo dva. "Razumeli smo poruku" Kovač: Beograd bi trebalo više pažnje da posveti evroposlanicima Uskraćivanje sredstava EU? Ima li zajedničke perspektive?

